

The background image is a dark, atmospheric photograph of a wooden attic. A window in the distance allows light to stream in, creating a hazy, magical effect with visible dust particles. In the foreground, a large, open, old book lies on a wooden surface, surrounded by other papers and a closed wooden chest. The overall mood is mysterious and nostalgic.

DEBUT • BEGINNING

13

A WINTER MAGIC

A WINTER MAGIC

Ferdinando Frega

GILLETTE: MASALAMUSI YA VUXIKA

Doroba ro kufumela ra Mediterranean, endzeni ka mindzilakana ya Italiya, a ri ndzi amukerile ku ringana malembe ya makume-tsevu na n'we: miri lowu nga rhuliki lowu a wu lava xiyimo xa wona xa ntiyiso, ni miehleketo leyi se a yi hanya eAmerika.

Amerika ya mina. Leyi a yi ndzi rilisa nkarhi wun'wana ni wun'wana loko ndzi languta mujeko wa yona, yi hatlisisa ku ba ka mbilu ya mina hi tindlela leti nga kotekiki. Leyi siku rin'we a yi ta ndzi amukela, yi rindza ku ndzi amukela evuentweni bya misava ya yona.

Hi siku rero ndzi kumeke riqingho ra hahani wa mina. U ndzi byele leswaku vakokwana va mina va file. Vudyuhari.

Tikhilomitara ta madzana manharhu a ti hi hambanisa, kambe a ku na nchumu kumbe munhu loyi a a ta ndzi yimisa. Ndzi nghene emovheni ndzi chayela. Endzhaku ka tiawara ta mune, ndzi fikile.

Yindlu a yi pfariwile. Muakelani wa xisati, loko a ndzi vona, u ndzi xewetile, a ndzi rhamba leswaku ndzi nghena ndzi nwa khofi. Kambe nkarhi wa mina a wu nga ri wolowo.

Minkarhi hinkwayo a ndzi ri ni swilotlelo swa yindlu. Mukhuva wa ntiyiso wa va ka Frega: ku sivela xiphiqo minkarhi hinkwayo swi antswa ku tlula ku boheka ku lava ntlhantlho. Hi swona leswi a hi ri swona.

Ndzi nghene endzeni. A ndza ha nun'hwela yindlu, tikamara, swikhwama swa swiambalo, khixi, ni xihlalukelo xa ndzilo lexi a xi ndzi tshamerile vuxikeni bya 1977, loko a ndzi ri ni malembe ya khume na mbirhi ntsena. Hinkwaswo leswi a swi fambile a swi nga ha ri kona. Kambe mintsundzuko a ya ha ri kona.

Ntumbuluko wu ndzi kokele ehenhla ka yindlu, endlwini ya le henhla ka lwangu.

Makondlo mambirhi lamatsongo ma ndzi xewetile. Ma nga chavanga nikatsongo. A ma ri kona onge a ma ri karhi ma ndzi rindza, onge a ma fanele ku ndzi kongomisa eka nchumu wo karhi.

Ma ndzi yisile eka bokisi ra khadibodo, leri pfariweke, leri funengeteriweke hi ntshuri wo tala.

Ku tsakela ku tiva ku ndzi susumeterile ku ri pfula. Makondlo mambirhi a ma vonaka ma enerisekile, onge ma hetisisile ntirho.

Endzeni, ndzi kume buku ra matsalwa.

Matsalwa yo hlawuleka, hinkwawo hi maletere lamakulu, lama nga hoxisiwiki. A ma ri ya tatana wa mina.

Ntsheketo wun'we a wu ri ni siku: 21 Nyenyenyani 1955. Hi xiyimbeyimbe, siku hi ku helela ra ku velekiwa ka mina — lembe ntsena a ri hambanile. A a tsale marito wolawo malembe ya khume ndzi nga si ta emisaveni.

A a tsalela Xikwembu.

A a kombela ndyangu, nsati, ni vana. Ni un'we hi ku hlawuleka: mufana. A a ta n'wi thya Ferdinando, hi vito ra tatana wa yena. Kambe xikombelo xa yena a xi helanga kwalaho.

Ndzi sungule ku rila swinene. A ndzi chava ku tsakamisa buku, kutani ndzi cincela eka ndlela yo rila handle ka mihloti. Leyi a ndzi yi tirhisa evuton'wini ntsena, emahlweni ka vavasati — yin'wana ya tindlela ta mina to va endla va tinyiketa, yin'wana ya tindlela ta mina to xisa. Hi mina Frega.

Nhlamuselo ya yena ya ndlela leyi a a lava n'wana wa yena a va ha yona a yi ri ni vuxiyaxiya. Naswona, handle ko yi lehisa, eku heteleleni ndzi tikumile. Leswi ndzi nga swona.

Naswona wolowo a ku ri un'wana wa minkarhi yoleyo leyi ndzi tivutiseke xivutiso xin'we ntsena:

Xana tatana wa mina a a ri mani?

Matimu ya ndyangu ma endle leswi seleke. Hikuva swin’we na xivutiso xexo, na vito ra mina ra ndyangu, na leswi ndzi nga swona, vanhu namuntlha minkarhi hinkwayo va vutisa nchumu lowu fanaka:

Xana va ka Frega i va ntiyiso, kumbe i vaxisi? Swi nyana hinkwaswo swimbirhi. Hi va ka Frega.

Tatana wa mina u kombele n’wana wa xinuna eka Xikwembu.

Xikwembu xi hetisise xikombelo.

Kambe ku tisiwa a ku hoxekile.

Xivumbeko a xi ri xa Muamerika.

Xi fikile eItaliya.

Nando